

Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας

© Lionel Flagell

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 2007 με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου και την παροχή συνδρομής ώστε να καταστεί περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά βιώσιμος. Για το σκοπό αυτό διαθέτει προϋπολογισμό 3,8 δισεκατομμυρίων ευρώ (ή 4,3 δισεκατομμυρίων ευρώ σε τρέχουσες τιμές) για την επταετία 2007-2013. Η χρηματοδότηση αφορά όλους τους τομείς του κλάδου: αλιεία θαλάσσης και εσωτερικών υδάτων, υδατοκαλλιέργεια, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις αλιευτικές κοινότητες που υφίστανται τις μεγαλύτερες επιπτώσεις από τις πρόσφατες αλλαγές.

Το ΕΤΑ έχει σχεδιαστεί με τρόπο ώστε η διαχείριση και η υλοποίησή του να είναι απλούστερη σε σχέση με το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ), το οποίο διαδέχθηκε. Πέρα από τη μεγαλύτερη ευελιξία που προσφέρει, το ΕΤΑ ενσωματώνει και διάφορες καινοτομίες, όπως η παροχή συνδρομής προς τους αλιείς, ώστε να προσανατολιστούν προς περισσότερο επιλεκτικές μεθόδους αλιείας, η αυξημένη έμφαση στη βιώσιμη αλιεία και τα μέτρα κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των πιλοτικών σχεδίων, η χρηματοδότηση τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών και η υποστήριξη υδατοπεριβαλλοντικών μέτρων. Όπως και στο πλαίσιο του ΧΜΠΑ, δεν διατίθεται χρηματοδότηση για τη ναυπήγηση νέων σκαφών ή για την αύξηση των αποθηκευτικών χώρων. Όπως ισχύει και για τα υπόλοιπα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, η κοινοτική χρηματοδότηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα, αλλά μόνο

προς συμπλήρωση εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών κονδυλίων.

Ένας ακόμη νεωτερισμός είναι ότι πλέον η χρηματοδότηση στρέφεται κυρίως προς τις περιφέρειες «σύγκλισης», δηλαδή τις περιφέρειες των οποίων η οικονομική ευημερία υπολείπεται του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Τρόπος λειτουργίας

Οι εθνικές αρχές καταρτίζουν στρατηγικό σχέδιο παρέχοντας μια μακροπρόθεσμη οπτική του τρόπου με τον οποίο οραματίζονται την ανάπτυξη της πολιτικής τους για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια μεταξύ 2007 και 2013 και επεξηγώντας πώς η εν λόγω πολιτική εξυπηρετεί τους στόχους της ΚΑΠ. Στο σχέδιο πρέπει να καθορίζονται οι προτεραιότητες, οι στόχοι, οι εκτιμήσεις δημοσίων δαπανών και οι προθεσμίες. Στη συνέχεια ακολουθεί ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα, με το οποίο περιγράφεται λεπτομερέστερα ο τρόπος με τον οποίο προτίθενται οι εθνικές αρχές να υλοποιήσουν στην πράξη τις ευκαιρίες που προσφέρει το ΕΤΑ. Αμφότερα τα σχέδια καταρτίζονται σε στενή διαβούλευση με τους περιφερειακούς και τοπικούς οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους.

Δυνατότητες χρηματοδότησης

Το ΕΤΑ είναι προσανατολισμένο προς πέντε πεδία προτεραιότητας. Πολλές δραστηριότητές του αποτελούν συνέχεια των πρακτικών του ΧΜΠΑ, ενώ άλλες είναι νέες.

Προσαρμογή του στόλου (Άξονας 1)

Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος αποφασίζει να περιορίσει τις αλιευτικές δυνατότητες, μπορεί να διατίθεται ενίσχυση για τα σκάφη που αναστέλλουν μόνιμα ή προσωρινά τις δραστηριότητές τους. Επίσης, μπορεί να προσφέρεται ενίσχυση για μια σειρά άλλων λειτουργιών: βελτιώσεις στους τομείς της ασφάλειας επί του σκάφους, της εργασίας, της επιλεκτικότητας του εξοπλισμού, της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, των κοινωνικοοικονομικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της πρόωρης συνταξιοδότησης, και της επανακατάρτισης των αλιέων.

Σε ορισμένα τμήματα του στόλου ενδέχεται να παρέχεται ενίσχυση για την αντικατάσταση των κινητήρων των σκαφών, ώστε να καταστούν ενεργειακά αποδοτικότερα, χωρίς όμως να αυξάνεται η ισχύς τους.

Υδατοκαλλιέργεια, μεταποίηση και εμπορία, αλιεία εσωτερικών υδάτων (Άξονας 2)

Διατίθενται ενισχύσεις για τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων με την εισαγωγή νέων ειδών στην υδατοκαλλιέργεια και ειδών με καλές προοπτικές στην αγορά, με τη στροφή προς υδατοκαλλιέργειες φιλικές προς το περιβάλλον, με μέτρα για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, με τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και με τη διά βίου μάθηση.

Εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις για την αλιεία εσωτερικών υδάτων, που αντικατοπτρίζουν τη σημασία της για την κεντρική και ανατολική Ευρώπη.

Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος (Άξονας 3)

Εδώ εντάσσονται δραστηριότητες που κανονικά δεν υποστηρίζονται από τον ιδιωτικό τομέα, των οποίων η καθολική σημασία υπερβαίνει τα εμπορικά συμφέροντα των μεμονωμένων εταιρειών. Αυτές μπορεί να συμπεριλαμβάνουν την προστασία και ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας, τους λιμένες, τα καταφύγια και τους τόπους εκφόρτωσης, την ανάπτυξη νέων εκστρατειών μάρκετινγκ και προώθησης, πιλοτικά σχέδια και άλλες συλλογικές δράσεις.

Βιώσιμη ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών (Άξονας 4)

Σε αυτή την κατηγορία η χρηματοδότηση βασίζεται σε στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης, αντικατοπτρίζοντας μια προσέγγιση «εκ των κάτω» που έχει ως στόχο να συνδράμει τις τοπικές κοινότητες στη μείωση της οικονομικής τους εξάρτησης από τα αλιεύματα.

Οι παράκτιες κοινότητες ή αυτές που γειτνιάζουν με φυσικές ή τεχνητές λίμνες με σημαντικά επίπεδα απασχόλησης στον τομέα της αλιείας είναι επιλέξιμες για την παροχή κοινοτικής ενίσχυσης για την ενδυνάμωση της γενικής τους ανταγωνιστικότητας, την προσθήκη αξίας στα αλιευτικά τους προϊόντα, την ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών και υπηρεσιών, την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας.

Τεχνική συνδρομή (Άξονας 5)

Η εν λόγω κατηγορία καλύπτει αντικείμενα όπως οι μελέτες, οι εκθέσεις και οι πληροφοριακές δραστηριότητες καθώς και άλλες δράσεις που αφορούν στην υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Κανονιστικό πλαίσιο

Αποτελείται από τα εξής τρία στοιχεία: έναν κανονισμό του Συμβουλίου που θέτει τις βασικές αρχές, έναν εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής που θεσπίζει λεπτο-

μερείς διαδικασίες που οφείλουν να ακολουθούν τα κράτη μέλη και έναν οδηγό πρακτικών συμβουλών για τις εθνικές αρχές σχετικά με τον τρόπο σύνταξης και υλοποίησης των προγραμμάτων τους.

Καθεστώς επείγοντος χαρακτήρα

Τον Ιούλιο του 2008, το Συμβούλιο ενέκρινε ορισμένες προσωρινές παρεκκλίσεις από τους κανόνες του ΕΤΑ, ώστε να διευκολυνθούν τα κράτη μέλη να ακολουθή-

σουν τη διαδικασία αναδιάρθρωσης του στόλου, ενόψει της σοβαρής οικονομικής κρίσης που μαστίζε τον κλάδο. Οι παρεκκλίσεις περιελάμβαναν τη δημιουργία προγραμμάτων προσαρμογής των στόλων που παρέχουν πρόσθετη ενίσχυση για την προώθηση σημαντικών μειώσεων της αλιευτικής ικανότητας στα τμήματα των στόλων που είναι περισσότερο απαιτητικά σε καύσιμα. Οι παρεκκλίσεις θα έχουν διετή διάρκεια και θα υποβάλλονται σε συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση. Για περισσότερες λεπτομέρειες μπορείτε να συμβουλευθείτε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 744/2008 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008, για τη θέσπιση προσωρινών ειδικών μέτρων με στόχο την προώθηση της αναδιάρθρωσης των αλιευτικών στόλων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας οι οποίοι πλήττονται από την οικονομική κρίση.

Έγγραφα

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 2006, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας.

Κανονισμός (ΕΚ) της Επιτροπής αριθ. 498/2007, της 26ης Μαρτίου 2007 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας.

Κατανομή της οικονομικής ενίσχυσης του ΕΤΑ από 1 Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013

Κράτος μέλος	Στόχος σύγκλισης	Στόχος που δεν αφορά τη σύγκλιση	Σύνολο
Βέλγιο		26 261 648	26 261 648
Βουλγαρία	80 009 708		80 009 708
Τσεχική Δημοκρατία	27 106 675		27 106 675
Δανία		133 675 169	133 675 169
Γερμανία	96 861 240	59 004 177	155 865 417
Εσθονία	84 568 039		84 568 039
Ιρλανδία		42 266 603	42 266 603
Ελλάδα	176 836 728	30 995 509	207 832 237
Ισπανία	945 692 445	186 198 467	1 131 890 912
Γαλλία	34 250 343	181 802 741	216 053 084
Ιταλία	318 281 864	106 060 990	424 342 854
Κύπρος		19 724 418	19 724 418
Λεττονία	125 015 563		125 015 563
Λιθουανία	54 713 408		54 713 408
Ουγγαρία	34 291 357	559 503	34 850 860
Μάλτα	8 372 329		8 372 329
Κάτω Χώρες		48 578 417	48 578 417
Αυστρία	187 326	5 071 992	5 259 318
Πολωνία	734 092 574		734 092 574
Πορτογαλία	223 943 059	22 542 190	246 485 249
Ρουμανία	230 714 207		230 714 207
Σλοβενία	21 640 283		21 640 283
Σλοβακία	12 681 459	1 007 069	13 688 528
Φινλανδία		39 448 827	39 448 827
Σουηδία		54 664 803	54 664 803
Ηνωμένο Βασίλειο	43 150 701	94 677 188	137 827 889
Σύνολο	3 252 409 308	1 052 539 711	4 304 949 019

* Ποσά σε EUR, τρέχουσες τιμές